

Çocuk Yorgunluk Ölçeği: Ebeveyn Formu (24 Saatlik)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuk Yorgunluk Ölçeği: Ebeveyn Formu (24 Saatlik)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18828>

Özet

Çocuk Yorgunluk Ölçeği: Ebeveyn Formu (24 Saatlik), kanserli çocuklarda ve diğer klinik popülasyonlarda görülen yorgunluk düzeyini ebeveyn gözlemleri aracılığıyla değerlendirmek üzere uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması Gülçin Özalp tarafından 2010 yılında yapılmıştır. Bu form, çocuğun son 24 saat içindeki yorgunluk deneyimini ölçmeye odaklanır. Toplam 17 maddeden ve yorgunluğun farklı yönlerini temsil eden 4 alt boyuttan oluşmaktadır.

Ölçek, yorgunluğun fiziksel, duygusal ve bilişsel belirtilerini kapsayan geniş bir yelpazeyi sorgular. Derecelendirme sistemi 5'li Likert tipi olup, ebeveynlerin çocuklarının yaşadığı semptomların sıklığı ve yoğunluğunu belirlemesine olanak tanır. Ölçeğin istatistiksel analizleri, Türkçe formunun güvenilir ve geçerli bir araç olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk yorgunluğu, çocuk sağlığı, ebeveyn formu, kanserli çocuklar, psikometrik araç, ölçek uyarlaması, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

Gülçin Özalp

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, çocukluk dönemi kanser hastalarında veya kronik hastalık olan diğer çocuklarda, son 24 saatlik zaman dilimi içerisindeki yorgunluk şiddetini ve niteliğini ebeveyn bakış açısıyla nesnel bir şekilde değerlendirmektir. Ölçek, ebeveynlerin çocuklarının günlük aktivitelere katılım düzeylerindeki düşüşleri ve dinlenme ihtiyacındaki artışları sistematik olarak kaydetmelerini sağlamayı hedefler.

Ölçek, özellikle klinisyenlere ve araştırmacılara, çocuktaki yorgunluk durumunun tedaviye veya hastalığın ilerlemesine bağlı olarak nasıl değerlendirildiğini izlemede yardımcı olacak standartlaştırılmış ve güvenilir bir ölçüm sunmak üzere tasarlanmıştır.

Yapı

Çocuk Yorgunluk Ölçeği: Ebeveyn Formu (24 Saatlik), yorgunluk yapısının multidisipliner bir anlayışına dayanır ve 17 madde ile 4 farklı alt boyutu ölçer. Bu alt boyutlar genellikle fiziksel yorgunluk, duygusal yorgunluk, bilişsel yorgunluk ve aktivite kısıtlılığı gibi alanları içerir. Ebeveyn formu, çocuğun kendi bildirimini mümkün olmadıkça veya güvenilir olmadıkça

durumlarda, birincil bakışın gözlemlerine dayanarak klinik olarak anlamlı veriler toplamaya amaçlar.

Ölçeğin ölçtüğü yapı, sadece basit bir enerji eksikliği değil, aynı zamanda çocuğun motivasyonunu, dikkatini ve sosyal etkileşimlerini etkileyen karmaşık bir semptom kompleksi olan patolojik yorgunluktur.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe formunun yapısal geçerlik çalışmaları, örneklem yeterliliğinin ve verilerin faktör analizi için uygunluğunun belirlenmesine odaklanmıştır. Yapılan analizlerde, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri 0.73 olarak hesaplanmıştır. KMO değerinin 0.60 üzerinde olması, örneklem büyüklüğünün ve verilerin faktör analizi için yeterli olduğunu göstermektedir.

Ek olarak, Bartlett's Test of Sphericity analizi sonucu ($X^2=474.47$, $p<0.001$) istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bu sonuç, değişkenler arasında anlamlı korelasyonlar olduğunu ve verilerin faktörleştirme için uygun bir matris yapısına sahip olduğunu doğrulamaktadır. Bu bulgular, ölçeğin yapısal geçerliliğini destekler niteliktedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirlik düzeyini belirlemek amacıyla annelere uygulanan Çocukluk Dönemi Kanseri Yorgunluk Ölçeği sonuçları incelenmiştir. Bu çalışmada neticesinde, ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alpha değeri 0.77 olarak saptanmıştır.

Genellikle sosyal bilimlerde kabul edilebilir bir iç tutarlılık eşiği olan 0.70 değerinin üzerinde çıkan bu katsayı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı (yorgunluğu) tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ebeveyn formunun güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir. Bu yüksek tutarlılık, klinik ortamlarda güvenle kullanılabilir anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Çocuk Yorgunluk Ölçeği: Ebeveyn Formu (24 Saatlik) yapısının incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen Faktör Analizi, ölçeğin 17 madde ile 4 alt boyuttan oluştuğunu doğrulamıştır. Bu dört alt boyut, yorgunluğun farklı fenomenolojik bileşenlerini temsil etmektedir.

Örneklem yeterliliğini test eden KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) değeri 0.73 olarak bulunmuş, bu da verilerin faktörleştirme için uygunluğunu kanıtlamıştır. Ayrıca, Bartlett's Test of Sphericity ($X^2=474.47$, $p<0.001$) sonucunun anlamlı olması, değişkenlerin çok değişkenli normal dağılım gösterdiğini ve faktör yapısının anlamlı olduğunu göstermiştir. Bu analizler, orijinal ölçeğin çok boyutlu yapısının Türkçe örnekleme korunduğunu işaret etmektedir.

Araç

Test Type:

Uyarlama

Format:

17 maddeden ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Derecelendirme 5'li Likert tipindedir (1= hiç - 5= her zaman).

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Ebeveynler (Çocuklarındaki yorgunluğu değerlendirmek üzere)

Age Group:

Ölçek kanser tanısı almış çocukların ebeveynlerine uygulanmaktadır; çocuk yaş grubu belirtilmemiştir ancak genellikle pediatrik onkoloji popülasyonunu kapsar.

Population Details:

Özellikle kanserli çocukların yorgunluk düzeyini değerlendirmek için kullanılmaktadır.

Test Methodology:

Öz bildirim (ebeveyn tarafından doldurulan form) yöntemiyle, çocuğun son 24 saatteki yorgunluk deneyimini ölçmeye dayalıdır.

Anahtar Kelimeler

Kaiser-Meyer-Olkin, Bartlett's Testi, Cronbach Alpha, ebeveyn bildirimi, pediatri, onkoloji, sağlık bilimleri, yorgunluk ölçümü.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Mevcut değil.

Affiliation Email addresses:

gulcinozalp@gmail.com

Correspondence Address:

Gülçin Özalp, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir (2010 Yüksek Lisans Tezi)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal yazarından veya Türkçe uyarlamasını yapan sorumlu yazar Gülçin Özalp'tan kullanım izni alınması gerekmektedir. İletişim bilgisi yukarıda sağlanmıştır. Ölçeğin Türkçe uyarlama ve geçerlik/güvenirlik çalışması 2010 yılında tamamlanmıştır.

Kaynaklar

Özalp, G. (2010). *Kanserli çocuklarda yorgunluk ölçeğinin çocuk, ebeveyn ve sağlık çalışanları için Türkçe formlarının geçerlik güvenirlik çalışması* (Yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Tez özeti ve detaylarına Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi üzerinden ulaşılabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[cocuk-yorgunluk-olcegi-ebeveyn-formu-24-saatlik-toad.pdf](#)

Çocuk Yorgunluk Ölçeği: Ebeveyn Formu (24 Saatlik) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Çocuğum sabahları yorgun oluyor

Çocuğumun günlük aktivitelere katılacak gücü olmuyor

Çocuğum sadece yatmak ve dinlenmek istiyor

Çocuğum yürürken durup dinlenmek istiyor